

PEST, I. félv.

5. szám

Február 3. 1870.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, esütörtökön. Előfizetési ár: helyben félfévre 1 frt 31 kr., egész évre 2 frt 62 kr.; vidékre félfévre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egy-szeri fölvetéért 1 frt. 10 soron fölül, egyszeri közlésért 2 f. ha többször közöltetik, 1 f., 50 kr. számítatik.

A kivándorolt leánya.

(Életkép Irlandból.)

Irland! ki hallott ilyet? gondolják sokan olvasóim közül. Meghiszem azt, de én épen azért beszélek meszeszföldről, és ismertetek idegen népeket, hogy a földleírásban kevesebbé jártas olvasó valahogy azt ne higye, hogy az egész világot magyar lakja és csak kegyelemből jutott egy kis zug a németnek, burkusnak, muszkának, tatárnak, török, anglusnak s mit tudom én még melyiknek.

Irland egy sziget Europa éjszak és napnyugat között eső részén Angolország szomszédságában. Szép bübájos vidékü egy ország, de szegény. Le vannak igazva az angolok által, kik urai a földnek, úgy hogy a szegény irek idegenek saját hazájokban. Vannak irek, kik szegénységök miatt egész életökön át nem esznek hust. Ők, ha a burgonyatermés jól ütött ki, boldogok és van öröm és jókedv a gunyhókban. — A völgyek és erdők viszhangzanak a szerenesébb és boldogabb mult időkre vonatkozó hősi daloktól. Az irek bátrak, mint a magyarok, munkások, mint a németek, vallásukhoz ragaszkodnak, mint a szegény lengyclek.

Irland éghajlata ködös, borongós, minek oka az, hogy minden oldalról a tenger veszi körül. A köd sűrű rétegei az év legnagyobb részében elzárják a nap jótékony sugarait a sziget lakosai elől. A Mátra csipős szele semmi, lágy szellő azon szélhez képest, mely a tenger éjszakai része felől fú. Az égaljnak ezen komorsága meglátszik az ireken; ők is, mint az angolok, magukba vonultak, komoly, mondhatni komorak.

Lépjünk be egy falusi házikóba. A falu nevét is megmondanám, hova olvasóimat vezetem, de félek, hogy úgy is elfelejtük, hát inkább nem mondom. — A házban egy öreg asszonyt, a jó Kata nénit találjuk rokkája mellett. Ki ez? egy nagyanya, egy munkaszerető öreg asszony. Ifju éveiben megszokott munkaszeretetről öreg napjaiban sem mondott le. A hajnal

már talpon, fonószeke mellett találta minden istenáldott nap. Oda már régi munkaképessége és mégis ő látja el az egész házat vászonnal, pedig még ezen kívül százféle foglalkozás is vár reá naponkint. Tisztogat, főz, foltoz, szóval ő viszi mindazt, mi egy szegény családnál a nő vállaira nehezedik. De a jó öreg Kata néninek egy más oka is volt arra, hogy szüntelen foglalkozzék. Neki ez szórakozás volt. Munkába merülve, kevesebbszer jutott eszébe korán elhalt leánya. Csak a jó Isten a megmondhatója, mily sokszor siratta már meg szegény Mari leányát, ki hat árvát hagyott hátra, és kit a kisebbek már alig ismertek.

Kata néne elmerülve multjába, szóvalan font, szótt órákig is; de mielőtt családjának körülményeit tovább fűzném, az olvasóknak egy halászt kell bemutatnom, ki a családnak jó embere lévén, többször megfordult a többi között azon reggel is, melyen történetünk kezdődik. — Tom bácsinak hívták a gyermekek. Tom nagy, sovány, izmos ember vala. Szürkülő haja után ítélve nem volt nehéz kitalálni, hogy őkelme már megette kenyere javát. Mondottam, halász volt, de kemény, kéréses kézbőre mutatta is, hogy a hajólapát többször illik kezébe, mint a kapa. Ha vonásairól nem is ismerné föl valaki benne az íróni embert, rongyos öltözete és meztelen lábai eléggé emlékeztetnek arra, hogy az elnyomott Irlandnak egy koldus fiával van dolgunk.

Tom, mint említém, Katáéknak, vagyis a Morton családnak régi ismerőse, meghittje volt.

Tom benyitván az öreghez, köszönté és kínálás nélkül ült le egy rongyos székre, elővette elmaradhatlan társát, pipáját és rágyújtott.

— Kurucz egy idő van, vevé föl a szót, miután makra pipáját a parázsba meritette.

— Igaz, volt a kevés szavu öreg asszony válasza.

— Ha sokáig tart még, folytatá a halász, nem lesz

krumplink. — Kata ég felé emelé kérés tekintetét; de nem szólt, mi által egyszersmind Tomnak is értésére akarta adni, hogy nincs inyére erről beszélni. Tom úgy látszott, nem találta ki az öreg gondolatát, mert maga egészíté ki, hogy bizony szomorubbakat is. E közben a bodor füst csak úgy gomolyodott ki pipájából és szállt a padlás felé.

— Hát én nem? dűnnyögött az anyó.

— A vöröskabátos angolok — kezdé a halász — még rosszabbul is bántak velünk, mint most. Tizennégy éves voltam, midőn hazánk remélte, hogy a francziák segítségével felszabadul. De e remény dugába dőlt és vitéz vezérünkre hajtóvadászatot tartottak, mint valami vadra. Szegény életével lakolt, mert szerette hazáját. Hej! még most is úgy emlékszem, mint ha csak tegnap történt volna. Most legalább nem vagyunk úgy elnyomva, de mégis...

— Nagyon jól tudom én, vágott közbe az asszony, mit akar mondani.

— Szent Patrikra! *) morgott Tom — kiverte az eszemből, mit akartam mondani. Pedig ha egyszer... igen azt akarom mondani: félek, hogy ezen év rosszul üt ki...

— Honnan tudja ezt? kérde Kata csodálkozásában még munkáját is félbeszakítva.

A hajós baljósloán rázta fejét.

— Nem sok jót várok. Mikor a szél a mostani irányban fúj, akkor tartós rossz idő szokott beállani... Egy szó, mint száz, én félek.

— Hallja szomszéd! ne beszéljen ám vejemnek is ilyeneket. Szegény Robinnak annyi gyermeke van, hogy csaknem kétségbe kell esnie, hát még ha ilyest hall! Ivásnak adja magát, akkor aztán felköthetjük az állunkat.

E szavak szegyet ütöttek a hajós fejébe. Pillanynyi hallgatás után így szólt:

— Igaza van Kata asszony. Jó az elővigyázat; de hisz tulajdonképen nem is ezt jöttem én mondani.

— Hát mit? vágott közbe kíváncsian az öreg — Mari leányom halála óta annyira meghültem minden iránt, hogy ha unokáim nem lennének, már élni sem kívánnék...

A mint ezt mondotta, a padlásról zaj, dörömbölés hallatszott le. Ez szolgált hálókamrául a gyermekeknek, kiknek fölkelését adta hírül a zajgás. De a zivaj rövid időn megszűnt. A békét nem sokára helyreállította a félálmos ezivakodók között az öregebbik leány. A mint az öreg hallotta a leány békítő hangját, elkezdett sirni, majd meg Jánéját (így hívták a leányt) kezdte dicséreni, ki szakasztott mása anyjának vonásaiban, tetében.

A hajós türelmetlenül várta, mikor jut szóhoz. De mikor ez öreg úgy a szívéből beszélt, nem szakíthatta egyhamar félbe.

Eközben a gyermekek leszállottak. Volt bezzeg kopogás. A fapapucsok oly zörgést csináltak, hogy a jó Tomnak megint el kellett állani a szótól. — Elül jött

*) Védzente az irlandiaknak, mikor nagyot akarnak mondani, azt szent Patrikra állítják.

Vilmos, a tizenkét éves fiu, utána a boglyas vörös haju Dani, ezután három kis leány, a menetet Jáné zárta be, az öreg asszony kedvenc unokája.

Elbeszélésünk főszemélyéhez jutottunk. Jánéhoz. Ő igen megnyerő és tiszteletparancsoló külsejű leány vala. Társnéi, vagy a suhancok soha sem vettek maguknak szabadságot, hogy őt kiesufolják vagy ingerkedjenek vele. Fiatalsága daczára úgy gondját viselte anyátlan kis testvéreinek, hogy mindenki csodálkozott rajta. Pedig mennyi fáradságába került a nyugtalan, esintalan kis népet fékentartani, versengéseit kielégíteni! Ezek szerették őt, de félsz csak atyjoktól volt.

A mint Tom bácsit meglátták a gyermekek, vége lett minden rendnek. Hozzászaladtak a mennyien voltak, rácsimpeszkedtek, ki kezére, ki lábára. Hasonlókép üdvözölték nagyanyjokat is.

Egyszerre ebugatás hallatszott. „Frim!“ kiáltának a gyermekek egyszerre, a másik pillanatban már megnyílt az ajtó és egy szálas ember lépett be: Morton Róbert.

A gyermekek atyjok elé szaladtak, de szerencsétlenségükre rossz kedvében találták, egy-két ütegben adta tudokra, hogy nincs kedve enyelegni.

— Hordjátok magatokat, mert mindjárt... jó kedvemben találtok.

A fiatal nép elsompolygott és majd atyokjra vetettek egy félő pillantást, majd öreg anyjokra. Meglepte szegényeket a nemvárt fogadtatás.

Tom fölállott s habozott: menjen-e, vagy maradjon? Kellemetlen helyzetét elpalástolandó a kutyával, Frimmel enyelgett.

Róbert a születte asztal mellé vetette magát, s gondtelt fejét könyökére támasztván, némán engedte át magát gondolatainak. — Morton Róbert úgy negyvenesnek látszó, beesett képű, sovány férfi vala. — Karjainak izmossága munkaképességet árult el, arcvonásain a gyakori nyomor és nélkülözés nyomai valának észrevehetőek.

Jáne szó nélkül hozott atyjának reggelit: egy tányér krumplit, egy darab fekete kenyeret, és egy darabka sajtot.

Róbert mozdulatlan maradt és nem látszott észrevenni, mi történik körülötte.

A nagyanya nem törődve félelmes kinézésével, első volt, ki a magáról megfeledezett atjának bár szelid, de határozott szemrehányást mert tenni:

— Ugyan Robin légy férfi! mutass jó példát gyermekeidnek, kik egykor szintén férfiak lesznek s ne add át magadat a bánatnak. Lásd Jáne enni hozott, egyél! Viseletedből azt látom, hogy az Isten sulyos próbával szeretett meg, de szegény Robinom az irlandiak már ezeket megszokták.

— Ah nem! ez már sok, igen sok — mondá Róbert megindulva, de felindulását elfojtván, folytatá: Köszönöm kedves leányom, nem vagyok éhes.

— Atyám! az én kedvemért.

— Édes gyermekem! nagy szomorúságban vagyok, ilyenkor az ember enni sem kíván... Nini most látom szomszéd, jó reggelt! milyen jókor fölkel... No de annál jobb, hogy itt van. A szükségben egy barát jelenléte enyhület.

Tom úgy érzé magát, mintha kieserltek volna. Szívélyesen szoritá meg Róbert kezét. Az időt, hogy jövelele okával előrukkoljon, eljötnnek hitte, fölvette tehát a beszéd elejtett fonalát:

— Így van jól szomszéd, most már a régi. Szent Patrikra! mikor bejött, szinte a vérem elhült, annyira kivetközött ábrázatából. Ez annál inkább bántott, mert hát jót jöttem mondani.

Róbert nem hallgatott rá, kétségbeeső helyzete ismét erőt vett lelkén.

— Mit csináljak ennyi gyermekkel egy darab kenyér nélkül — tünődék.

— Robin! mondá az öreg Kata, te Marim halála óta minden bajadat közölted velem, oh szólj, mi bajod?

— A gyár bezárattott és talán egy év is beletelik, míg megint megnyílik. Az alávaló pénztárnok megszökött a kaszszával és a gyárosnak, ki a nagyvárosokat és fürdőket járja, eszeágiban sincs, hogy szívére vegye, miként százankint jutunk koldusbotra. Csak legalább egy kis földet bérelhetnék ki s így biztosíthatnám magam az éhhalál ellen. De honnan?

— Szomszéd, szomszéd! mondá Tom, majd megsegíti az Isten.

A leány atyja nyakába borult és igyekezett vigasztalni, a szóhoz jutott Tom pedig folytatá:

— Még szerencsés is lehet. Ismeri-e szomszéd alilmore-i várat, mely három mérföldre innen egy halmon fekszik? Szép egy vár, még katona koromban sem láttam szebbet. Oly nagy kertje van, hogy ha szántóföldekké változtatnák, száz család is élne utána (itt nagyott sohajtott a vén katona.) E vár ura nem rossz ember, szívesen segít a szegényen. Csak egy hibája van, hogy országunkon kívül él. A nép kevesebbet böjtölne, ha lord *) Kildare az egész évet köztünk töltené. De hát mikor ezeknek a nagyuraknak nincs kedvök népek között esendben élni, hol még pénzüket sem tudnák elkölteni. Lord Kildarének (én ismerem tetőtől talpig, hogyne, mikor egy zászló alatt szolgáltam vele) nincs egy leányánál több gyermeke. Ez a szép Lucy, egy áldott teremtés, kit Isten arra teremtett, hogy a szegények vigasztaló angyala legyen. Ő szeret a folyóhoz kilovagolni, ott leszáll, virágot szed s ha észrevesz, a parthoz hí és mosolyogva ugrik hajómba. Beszélgetve jókora távolságra elviszem. Beszédünk mindig édes hazánkról folyik és szinte jól esik, hogy himezés nélkül elmondhatom, a mi a szívemen fekszik. Elmondom: mennyit szenvedünk, hogy sok gunyhóban több a böjt, mint az évő nap. Lefestem neki a szűk évek nyomorait. Mutatok neki halvány beesett arcokat, melyekről a mindenféle nyomor csak úgy kiáltoz, mutatok erejét vesztett karokat, melyek már gyöngék, hogy a kapát vagy fejszét emeljék. S úgy látszik szavam nagy hatást gyakorolnak lelkére. Ilyenkor azt mondja: „Bizony szomorú, hogy így áll a dolog; de hát miképp lehetne a bajon segíteni?” — „Ah Lucy kisasszony, ha minden birtokosnak olyan szíve volna,

mint édes atyjának, Irland másképp állana“... — Még azt kell mondanom, hogy szóba hoztam a szomszédékat is, különösen Jánéről sokat beszéltem és úgy látszott, ezt is szívesen vette. Másnap, a hogy ez történt, ismét eljött és hitt. Örömmel kaptam az alkalmon azon hitben, hogy ismét szólhatok vele a szomszédék ügyében és Jánét megkedveltetem vele. Lucy kisasszony mindjárt róla kezdett beszélgetni: „Mindig eszemben van, a miket maga azon fiatal leányról beszélt. Hát ugyan oly sok jó tulajdonság van benne?” „Bizony van — sőt még felét sem mondtam el.“ Mire ő:

„Annyi jót mondott róla öreg, hogy szinte szeretnék fiatal barátnejával találkozni. Hozza el e leányt magával. Mondja neki, hogy ha eljön valamelyik nap atyjával szívesen látom.“ Eddig a történet. Még csak azt mondom Robin szomszéd, hogy jó lenne fölhasználni az alkalmat, hátha ily uton segítve lenne a nyomasztó szükségén, mely a családot fenyegeti.

„Boesásson meg szomszéd, — viszonzá Robert — én holmi meghunyászkodó vagy tányérnyaló nem vagyok. Sokat türtem és érzem, hogy még sok van hátra. Nagyon szép egy gazdag nőtől, hogy figyelmére méltatott, büszke vagyok rá. Egyébiránt ne ámítsuk magunkat; lehet, hogy a mi jó akaratnak tünik föl, nem egyéb kíváncsiságnál. Szomszéd megdicsérte leányomat, talán kellelénél is jobban és a kisasszonyban fölédredt a kíváncsiság, hogy majd esodát lát. Ha Jáné a várba megy, telebeszéli a fejét, ez lesz az egész.“

Tom tagadólag rázta fejét, Róbert hevesen folytatta:

„Azt hiszi, képes lennék elfogadni az alamizsnát, ha ajándéknak neveznék is azt? Nekem munka kell, mig két karomat birom... munka, nem alamizsna.

— Fiam! mérsckeld magad, — mondá az öreg asszony s szavai nem tévesztették el hatásukat. Jáne eszrehevén atyján a változást, megköszöné Tom bácsinak az ő szíveségét s atyja beleegyezésével késznek nyilatkozott a lilmore-i várba menni a szép kisasszonyhoz, noha szívét már e gondolatnál is hevesebben dobogni érzé.

— Velem ugyan nem mégy, — mondá Róbert rendületlen határozottsággal.

— Hát Tommal, — esengett a leány, ki a dologban az isteni Gondviselés intézkedését tekinté.

— Jó jel, — mondá az aggnő — ime jobbra fordul az idő, nem sokára kisüt a nap is. Vedd fel jobbik ruhádat és menj el Tommal.

Az öltözködés nem soká tartott és Jáne miután atyjától egy csókot kapott s nagyanyja áldását fogadta, testvéreit pedig megölelte, eltávozott a hajóssal.

Róbert egy haragos intése által visszaparancsolta a gyermekeket, kik szívesen mentek volna nényökkel. Tíz perc múlva megengedte nekik, hogy künn játszanak. Maga szintén az ajtó elé ült egy kis székre, s hogy némi szórakozást szerezzen magának — pipára gyújtott.

(Folytatása következik.)

Felsőbányai.

*) Így hívják Irhonban a főurakat.

Meg ne csaljanak!

III.

A mannáról.

A manna, melyet egykor az izráeliták ettek, nem földi termény, nem a Tarands jubin, teremjen bár az, akár cserjén, (Tamarix mannifera,) akár édestövisen. (Hedisarum alhagi.)

A zsidók ugyanis, ugy fogadták a mannákat, mint előtők ismeretlent, (Móz. V. 8. 3.) a mi nem történetik, ha az ott bokrokon termett volna. Sőt megnevezni sem tudták, azért maradt rajta esodálkozásuk kifejezése: manhu? azaz: mi az? — A manna színe fehér vala, mint a dér; szeméskéi aprók, mint a kóriándrom magva; ize pedig, mint a mézes olajos pogácséé, és mindenféle kellemmel bíró. (Böles 16. 20.) Így a manna apró mag vala, de természet fölötti eredetű. — Naponkint megjelent, már éretten, de másnap elveszett. S van-e olyan mag a világon, mely naponkint megjelen, már éretten, de másnap elveszett? Szombaton a manna soha sem hullott; de van-e oly tövisgyümölcs, mely a szombatot megtartaná? — A manna más napra fölolvadt, vagy megromlott a nap melegétől; de a tűzön sem olvadt föl, ha pogácsát sütöttek belőle. S van-e ily esodás eledel a világon?

Szombaton az a manna, melyet előbbi napon szedtek, soha sem romlott meg; de van-e a természetben hasonló ünneptartó termény? Van-e oly cserjegyümölcs, mely kilencz századig állhasson, mint a manna, a szentélybe eitéve? Mert ott a manna, mindaddig fönmaradt emlékül — míg csak Juda országát, tönkre nem tette Nabuchodonozor.

Van ugyan: Tarands jubin, a Szinai béreznél, miként Niebuhr és Sepp tudósok látták; de megéri-e az minden nap? Nemde csak június végén, vagy július kezdetén érik, sőt nemis olyan, hogy vele jól lehessen lakni. A mannákat törni kelle mozsárban, vagy megdarálni, hogy ehetővé tétessék; de miért

törték volna meg a tövis gyümölcsét? Nem tövis bokrokról szedték a mannákat, nem is a bokrok alól, hanem a pusztai síkról, hova a légből a harmattal szállott a földre. Nem is a Szinai

A fiatal ögynő.

béreznél kezdett az hullani, hanem a szinpusztán, a vöröstenger mellett, mindjárt a második hónapban; holott a Szinai bérezehez, csak a harmadik hónapban jutottak a zsidók. (Móz. II. 19. 1.) A szinpusztán, mint homokos lapályon, mi sem termett, még is megjelent a manna reggelenkint. — Sőt nem csak ott, hanem mindenütt, a hova negyven éven át vonultak. E nagy idő alatt pedig, csak tizenegy hónapig időztek a Szinai béreznél (Móz. I.

19. 1. — Móz. IV. 11—12.) — S honnan szedhetek volna annyi tövisbogyót, vagy magvat egy egész nemzet számára, az arab pusztákon?

A mannákat mindig készen kapták a zsidók, — elterítve a tábor körül. S nem roppant mennyiség kelle-e arra? Nemde, csak az erős férfiak is, mint fegyveresek: hatszázezren voltak. (Móz. II. 12. 37.) Ezeknek, a kiszabott gyomormérték szerint,

egyetlen napra is, harminczhat ezer mázsányi kelle eledelül. S honnan vehették volna ezt naponkint a bokrokról? Már pedig összesen négy annyinál is többen voltak; mert minden erős férfinak, legalább is egy neje, egy gyermeke és egy eselédje vala, ha nem is számítjuk oda az öregeket, és a hozzájuk esatlakozott gyülevész népet (Móz. II. 12. 38.) A népszám, így is túlhaladja a két milliót. S ennyi népnek naponkint száz negyven ezer mázsányi kelle a manna-magból. S hol vehette volna azt minden nap, 40 éveken keresztül? Valóban a manna, az Isten nagy esodája és ajándéka vala; a mi onnan is kiténik, mert mindjárt elvette azt tőlök Jerikónál, mihelyt azon földnek terméséből az első kovásztalan kenyeret ették, mivel más napra már megszűnt az hullani. (Jozsue 5. 10—11.) A jó Isten tehát az, a ki: „Mannát hullatott élelmőkre, és menynevei gabonát ada nekik.” — (Zsolt. 77. 24.) E. L.

Romai levél.

Roma, jan. 24. — Hihető, hogy gyertyaszentelő B. A. ünnepnapján egyetemes zsinati nyilvános ülés fog tartatni; befejezve levén eddig már azon határozmányok, melyek egy, szent apostoli hitünket érdeklik.

Hat zárt ülésben tárgyalás alá terjesztett hitünk ágazatairól 35 zsinati atya szónokolt, köztök jan 14-kén Herezeg-primásunk, — kinek előadása nagy figyelmet gerjesztett.

A mult héten három zárt ülés tartatott, ma ismét együtt vannak a zsinati atyák tárgyalandók, mint mondják, a

pápa esalhatatlanságáról tan. E tárgyban e napokban a püspökök közt hat lapból álló folyamodvány köröztetett következő felirattal: „A vatikáni egyetemes szinattól alulirt atyák legalázatosabban, s sürgetve kérelmezik, miszerint nyilt, és minden kételyt kizáró szavakkal határozní szíveskedjenek, hogy a római pápa tekintélye legfőbb, s ezért minden hibától ment akkor, mikor hit és erköles dolgában azt határozza és parancsolja, mit minden Krisztus hívének hinni és tartani, meg meg mit elvetni s kárhóztatnia kell.“ E folyamodványban okadatolva erősítetik, hogy a pápa esalhatatlanságáról tan mindig, mindenütt, és mindnyájától a fenkített értelemben tartatott, minek eredménye e szólam is: Róma szólott, a pör befejeztetett, érvekül hozván föl a kölni, baltimorei s westminsteri tartományi zsinatok határozatait, azon a pápához irt felirattal, melylyel az 1867-dik évben 500 püspök járult.

A vatikáni szent Péter egyházában jan. 18-kán fényes ünnepély tartatott, t. i. sz. Péter apostolok fejedelmének római püspöki székhelyének évfordulati napja. IX. Pius pápa sz. Péter 257. utódja reggeli 10 óra tájban udvari kíséretével lejött a Gregoriana nevű kápolnába, honnét kereszt elülvívése mennyezet alatt hordozószekén ülve „Te vagy Péter azaz köszikla, és ezen kösziklán épitem fel az én egyházamat“ stb. énekszó közt vitetett a szentély végén felállított trónjára, hogy az énekes szmiséit egyházi méltóságok közepette hallgassa, melyet Monaeo La Valetta Rafael bíbornok mutatott be, valamint latin szent beszédet, melyet evangéliom után msgr. herezeg Caracciolo di Castagneto Lajos a pápai nemesek egyházi akademiájának növendéke elszavalt, s mely nyomtatásban a jelenvolt bíbornokok, püspökök, apátok s főpapok közt szétosztatott. Szentmise végével szentmenetileg a Gregoriana nevű kápolnába vitetett vissza a pápa s letevén az egyházi ruhát, Di Canossa veronai püspök járult ő szentsége elé, hódolatként nyujtván neki esinoskötési emlékkönyvet, mely hatszáz aláírással volt ellátva, kik kegyesadomány fejében aranyban 1200 lírát tettek össze, hogy a zsinati költségek fedezéséhez valamivel járuljanak, jelentvén, hogy mint katolikusok eleve a szent zsinat határozatainak alávetik magukat. A pápa atyai kegyességgel fogadta ezt, áldását küldvén e jámbor adományozóknak és déli harangzó után vatikáni palotájába tért vissza. Délután e napokban sz. Péter egyházába veesernyökre szintén számos bíbornok püspök és minden rangu, rendű és nemzetiségű nép jelent meg, hogy két orgonakísérettel két oldalon éneklők hangait áhítatos élvezettel hallhassák Meluzzi Salvator karnagy vezetése alatt.

Jan. 16-, 17- és 18-án délutáni órákban a hitterjesztő intézet kápolnájában az ugynevezett különféle nyelvek akademiagyűlése tartatott, hol ez intézet növendékei harmincz különböző nyelven verseiket e szöveg felett: Jezus csillag által magát a pogányoknak Istennek, királynak s halandó embernek kijelentette“ elszavalták, mind a három estvély igen látogatott volt s csak is az vehetett részt, ki szabad bemeneti jeggyel tiszteltetett meg.

A San Andrea della Valle nevű egyházában ez évben szintén vizkereszt nyolezada alatt naponkint szent beszédek különkülön nyelven püspökök által tartattak, és a napkeleti szertartások szerint az énekes szentmise, a főoltáron szobor nagyságu élethű viasz alakokban kiállítva levén azon jelenet, mikor a három napkeleti bölcs a kised Jézust Szűz Mária kebelén ülöt imádja aranyat, tömjént és mirhát ajándékozván neki.

Ma kezdetett Róma valamennyi egyházában a gyertyaszentelő B. Szűz ünnepét előző kilencedi ájtatosság, melynek

megtartására fel vannak szólítva Patrizi bíbornok-püspök s pápa helyettese által, figyelmeztetvén a rómaiakat, hogy Szűz Máriát mint egyetemes szent zsinat védőjét kérni meg ne szünjenek, miszerint hatalmas közbenjárásával, a zsinati atyák számára eszközölje ki, hogy szent egyetértésben és szeretetben mind azt végezzék, mi Isten nagyobb díesőségére, s kath. egyház javára szól.

Vizkereszt hetében ftdő Vasquez Odoard panamá püspök Amerikából dömés szerzetes, a zsinati atyák egyike a Mária sopra Minerva nevű zárdában meghalálozott, kinek lelkeért szmíseáldozatok ugyanott igen számos püspökök által mutatattak be, a koporsó-beszentelést Guidi Fülöp bíbornok bolognai érsek s dömés szerzetes végezvén.

Ma zárt zsinati ülés tartatik, holnap folytatatni fog.

Időjárásunk változó, állhatatlan.

Liegerhoffer János p. gyónatya.

A fiatal özvegynö.

(Képpel.)

Hervadó liljom, halotti mécsláng,
Rezge sir megöl —
Az vagyok én most... mindenem sirban!
Számomra csak egy öröm, egy ír van:
A bú, mely megöl. — —

Oh boldog e szív: bálványá vesztén
Éghet benne seb!
Elfogyni azért — mint hó a napon —
Kihez olvadó szerelem csatol...
Ez legédesebb!

Üres a világ, rideg az élet,
Mint kiégett rét;
Két árvalányhajt, két kisedet árvát —
Úz rajta a szél... Én, a letört ág,
Fogom őket még.

Jertek árváim, itt a koszorú:
Angyalok fonták;
Hólepte dombra, zúzfödte rácsra
Vigyük ki azt: ott alszik apácska —
Ott a mennyország!

Répassy János.

Irodalom.

E napokban egy igen kedves, átalakított egyházi folyóirat került kezünkbe. Címe „Uj Magyar Sion“, szerkesztik dr. Frankl Vilmos és dr. Zádori János, mindkettő ismeretes jeles író és tanár az esztergami érseki papneveldeben. Ezen „Uj Magyar Sion“ a volt „Magyar Sion“-ból akkép alakult át, hogy a szerkesztők azt általánosabb érdekűvé igyekeztek tenni, s az első füzet után is bátran kimondhatjuk, hogy e feladatuk fényesen sikerült.

A megjelent első (januári füzet) egytől-egyig nem csak tanulságos, hanem a kedves, könnyű előadás által egyszersmind igen élvezetes cikkekkel nyujt. Az első cikkek „feladataink“ érdekes képet nyujtja vallási szempontból jelenkori viszonyainknak s ígéri, hogy a jelenkort s különösen magyar egyházunkat közelebről érintő nagy kérdéseket, melyek megoldásra

várnak, egyenkint meg fogja világítani. — A második czikk „Jelenetek az egyház középkori harczaiból“ a ragyogó tollu Danielik János püspöktől, kinek nevével vajha minél gyakrabban találkozhatnánk a magyar irodalom terén. Ezen nagyon becses dolgozatnak csak első része van még közölve. — „A vatikáni zsinat“ czimű czikk igen tanulságos visszatekintés a zsinat eddigi működésére. „A külföldi kath. állapotok szemléje“ tájékoztatja az olvasót, hogy mi történik legújabbban a külföldön, mi a katolikus közéletéről érdekl. A „Lelkészet és tanoda“ rovatban Munkay János az „egyházmezei egyletek“ről indit meg egy cikksorozatot. Egy második „ministráns fiuk“

czimű értekezés szintén igen gyakorlati újmutatásokat ad. Az „irodalom és művészet“ érdekes munkák ismertetését adja. Mellékletül pedig „Hirdetések“ rovata alatt a kath. irodalom új termékei sorolhatnak elő.

Ime, mindjárt az első szám is mily érdekesen és jeles dolgozatokból van összeállítva. A kik paptársaink közül még e kitünő folyóiratot nem rendelték meg, figyelmeztetjük, hogy ne készenek azt maguknak megszerezni. Ha megízlelik, hiszem, nem fognak többé tőle megválni. Előfizetési ára egész évre 6 ft, 1/2 évre 3 frt. Az előfizetési pénzek Esztergamba a szerkesztőkiadókhöz küldendők.

Báthori.

Heti krónika.

Pest, jan. 28.

(—ss—) Multheti krónikánkban ígértük volt, hogy a jan. 27. tartandó szent István-társulati gyűlés lefolyásáról t. olvasóközönségünket értesíteni fogjuk. Ezen választmányi gyűlés tegnap esütörtökön csakugyan megtartott.

Először elvégezték azon ügyeket, melyek a mult gyűlésről elmaradtak. T. i. Gróf Cziráky János a szent Vincze-egylet részéről, mely keresztény jótékonyág gyakorlásával foglalkozik, kérte a társulatot, hogy néhány ájtatossági könyvet boesátana nevezett egylet rendelkezésére; a mit a társulat a legnagyobb készséggel teljesíteni fog.

Szöba hozatott, hogy már a mult évben neveztetett ki egy bizottmány, mely kiszemeli azon újságokat, melyeket a társulat a társulati olvasó terem számára meg szokott hozatni. Azonban ezen bizottmány működésében főnakadt, minthogy annak elnöke Huszár Ferencz udv. tanácsos ur többnyire vidéken tartózkodik. Ez okból a bizottmány elnökeül Ipolyi aleln. ur neveztetett ki.

Doby Antal Tisza-Ujlakról folyamodott a társulathoz, hogy mintán a Tisza kiáradása folytán könyvtára majdnem egészen tönkre ment, a társulat néhány ajándékkönyvvel járulna könyvtára kiegészítéséhez. A társ. alelnök ur megbizatot, hogy főnevezett folyamodónak néhány társulati kiadványt megküldethessen.

Aztán a társulati igazgató egy kiadás végett beküldött munkát mutatott be, melynek czime: „Egy nemzeti egyház képe“; ezen munka a főálló szabályok szerint bírálatra adatik ki. Bírálókul fölkértek Füssy Tamás társ. igazgató és Réta Gyula papneveldei tanfelügyelő.

A társ. igazgató azt a véleményét fejezte ki, hogy 1870-re a esaládok számára is kellene valami kedves olvasmányt kiadni, mit a gyűlés helyeselvén, bizottmányt nevezett ki, mely tanácskozzék ezen olvasmány megválogatása iránt. Ezen bizottmány elnöke Ipolyi Arnold társ. alelnök, tagjai: Füssy Tamás, Frey József, Gündöcs Benedek, Lonkay Antal és Szepesi Imre. Ezen bizottmánynak feladata lesz arról is tanácskozni, hogy mintán a társulat alapítói és rendes tagjai felszólítottak, nyilatkoznának, vajjon hajlandók-e a rendes évi tagilletmény néhány ivéről avégre lemondani, hogy ezen néhány iv fejében a nép között ingyen kiosztandó népiratok adassanak ki, ezen felszólításra pedig az alapítók és rendes tagok egy része nem is felelt, a másik része pedig nagyon eltérő nyilatkozatokat küldött be, — a vélemények ily eltérése mellett valószínű-e a társulathoz azon terve, hogy ingyen-népiratokat adjon ki? Továbbá ugyanazon bizottmány megbizatot: tanácskozzék arról is, hogy miként lehetne az évenként kiadni szo-

kott jegyző- és névkönyvet összevonni, hogy a társulati pénztár tetemesen ezen kiadással ne terheltecsék, miután ezen könyvet a tagoknak a rendes illetményen fölül ajándékképpen szokta újabb megküldeni.

Főtárgy vala azonban a házvétel kérdése. Az erre kiküldött bizottmány elnöke jelentést tett a megtekintett házakról, melyek egy építész által is megvizsgáltattak. Mind az építész, mind a bizottmány által leginkább ajánlatott egy a Lövész-utezában fekvő ház, melynek mostani tulajdonosa mélt. Horváth Mihály püspök, a hazaszerte ismeretes történetirő. A választmány megbizta tehát a házvételi bizottságot, hogy ama ház megvétele iránt kössön mélt. Horváth Mihály püspök ural szerződést, úgy hogy a társulat azt f. é. augusztus 1-jén már birtokába vehesse. Miután azonban némi jogi kérdések elintézése is főnförög, az is határozatba ment, hogy ha a mostani háztulajdonos ama kérdéseket a kitűzött határidőig el nem intézhetné, a vételi eljögna k biztosítása mellett köttesék 3 évre f. é. aug. 1-jétől érvénybe lépendő bérszerződés.

— 1888-ban tehát 18 év mulva Magyarország ezer éves főállásának emlékét fogja megülni. Méltán kívánjuk, hogy ezen emlékünnepből a főrészt Istennek jusson, kinek gondviselése nélkül annyi hanyattatás, baj és vizály közt ezen rokotalanul egyedül álló nemzet főn nem állhatott volna. Pest városa legközelebb elhatározta, hogy kérvényt fog az országgyűléshez intézni, melyben fölszólítja, hogy ezen hazafiai ügyet tégye magáévá, s szavazzon meg oly összeget, hogy ezen nagy hála-ünnepélyt az országhoz méltóan meg lehessen ünnepelni. Pest városa e ezéla külön pénztárt alapított, melybe magpénznek 2000 frt tett le, s ígérte, hogy ezen alaptőkét évenként 1000 frttal szaporítja. Várható, hogy országos adakozás is fog rendeztetni, s remélhetni, hogy mindenki tehetsége szerint fog áldozni, hogy a magyar birodalom ezredéves főállásának megünneplése maradandó hatással bírjon.

Hogy közösítik Pesten az iskolákat! Legközelebb a pesti főreáltanoda tanári testülete azon kérelemmel járult a városhoz, hogy a főreáltanodai ifjuság a buzaszentelési és keresztjárónapi körmenetekben való részvétel alól mentessék föl. Ezen kérelmi levelet a városi tanügyi bizottmány f. h. 22-én tárgyalta; a kérelmet pártolta ugyan, de többen fölszólaltak, hogy mintán a reáltanodai ifjuság legalább is kétharmada katolikusokból áll, ama napokban legalább a leczketartást be kell szüntetni, hogy a gyermekek, ha szüleik kívánják, ezen vallási szertartásokban részt vehessenek. Ekkor nagy bülesen fölszólal Békely Imre a bizottmány elnöke és elmondja, hogy ezután minden ilyen nehézségeknek eleje vétessék, mondassék ki,

hogy a városi főreáltanoda a jövő iskolai évtől kezdve közös tanoda legyen, és a kath. hittanári állomás is ezen év végével megszűnjék. Ezt a böles bizottmány aztán el is fogadta, sőt e határozatot még azzal is megtoldotta, hogy ámbár a tanoda jelenleg nem közös, hanem katolikus, még a processiókban való részvételtől is mind a tanári kar, mind a tanuló ifjuság fölmentessék. Egyébiránt az iskolai bizottmány ezen intézkedése még végleges eldöntés végett a képviselő gyűlés elé leszen terjesztendő. A magunk véleménye kimondását azért föntartjuk azon időre, midőn ezen kérdés véglegesen el leszen döntve.

Bécsben a ministeri vajudas még folyton tart. Roszul állhatnak ott a dolgok, mintán ministereket még fogni is alig tudnak. Néhány nap előtt azt hirdették, hogy ő Felsége fogadta Kaiserfeldet, ki a esászárnak megígérte, hogy a ministerium megalakítását magára vállalja. Másnap azonban Kaiserfeld már kijelentette, hogy sem maga nem akar minister lenni, sem ministerium alakítására nem vállalkozik. — Midőn e sorokat írjuk, ugy áll a dolog: hogy Haszner bizott meg ministeriumot összeállítani, ki hir szerint a most levő ministereket mind megtartani ohajtaná. Igazán találoán írta egy külföldi lap: „Ha minden jóra való ember Istenhez folyamodik, valahányszor valamihez fog, ugy méltán hálát adunk az isteni gondviselésnek, hogy nem kell Austriát kormányoznunk.“ Azok az osztrák ministerek, kik nem rég maguk közt is összeveszttek, annyira a binárba vitték a birodalmat, hogy nehéz lesz abból épen kigazolódnia. Csehországot annyira vitték, hogy majdnem készebb a muszkához állani, mint az osztrák kormány alatt megmaradni; a katolikusokat vallási érdekeik szentségtelen megsértése által elidegenítették maguktól. Hova fog ez vezetni? Mintha csak szándékosan Poroszország kezére játszanának, melynek nem tehetnének kedvesebb dolgot, mintha a Lajthán tül tartományokat minél elégedetlenebbé és így az elszakadásra minél hajlandóbbá tegyék.

Maga a bécsi országgyűlés, melynek többsége a most bomladozó kormány kész engedelmes szolgálóból áll, most is folyvást azon dolgozik, hogy a katolikusokat végkép elkeserítsék. Nincs Austriának hibebb népe a tiroliaknál, mely a legnehezebb időkben is bebizonyította, hogy hazafiságában semmi más nép által nem engedi magát föltümlatni. És e napokban bizonyos Tinti báró az országgyűlés színe előtt azt merete mondani, hogy a tiroliakban nincs hazafiság, nekik Roma a hazájok, a pápa esászárijok. Az országgyűlési elnökben még annyi igazságszeretet sem volt, hogy a szónokot e sértő nyilatkozatért rendreutasította volna, minek az lett következménye, hogy a legjelesebb tiroli követek az országgyűlésből kiléptek. Elképzeljük, hogy e sértő szavaknak minő igazgató hatása lesz a derék tiroliakra. Az ily botor eljárásnak keserű levét előbb-utóbb maga a birodalom iszsza meg.

Angliában a katholicismus folyvást hódít. Londonból írják, hogy Bute roppant gazdag mágnás, ki a protestáns vallásból akatholicismusra tért át, az oxfordi kath. községnek a város egyik legfőbb terén egy nagyszerű főegyház építésére helyet vett és az építés megkezdésére jelentékeny összeget ajánlott fel.

Róma. Méltán büszkék lehetünk arra, hogy Romában főpapjaink a zsinaton is nagy figyelem és kiküntetés tárgyai. Egy romai levelező a Győri közlőnynek többi közt ezt írta: „A hittani tételekhez a magyar korona püspökei közül négyen szoltak ily rendben: Vancsa gör. kath. fogarasi érsek, Strossmayer diakovári püspök, Haynald kalocsai érsek és

Papp-Szilágyi nagyváradai gör. kath. püspök Strossmayer nagy tetszést aratott; azonban általános tapsokat, minőket talán senki sem: Hajnald érsek. Ülés után tömegesen mentek szállására szerenese kívánataikkal a magyar, német, francia sat. püspökök. Az egyházfegyelmi kérdések felett a szónokok sorában negyedik beszélt Simor herezeg-primás. A tetszés, melyben ő herezgsége beszéde részesült, oly nagy, hogy most már nem csak az ily tetszés közt szolott herezeg-primásnak gratulálnak, hanem minden magyar püspöknek. Tegnap két angol püspökkel találkoztunk, kik megértvén, hogy magyarok vagyunk, nem gyöztek gratulálni. Mily szereneseek vagytok ti magyarok — így szolának — hogy így tudtok deákul s ily jeles főpapjaitok vagynak.“

Valamelyik tudósításunkban említettük volt, hogy mivel a mostani zsinati teremben ennek nagysága és magassága miatt a szónokokat igen nehéz megérteni, a zsinati üléseket más helyiségben szándékoztak tartani, t. i. az ugynevezett Quirinálpalotában, melyben a mostani pápa elődjei nyáron át szoktak lakni. Hozzá is fogtak már az új helyiség fölszereléséhez. Azonban számosan a zsinati főpapok közül megkérték ő szentségét, hogy tetessen kísérletet, nem lehetne-e a mostani helyiségen akként segíteni, hogy a beszélőket könnyebben meg lehessen érteni. Ennek folytán vastag szövetekkel elzárták a mostani zsinati helyiségnek mintegy harmadát, azonfölül a szöszökre, hol a zsinati főpapok beszélni szoktak, menyezetet készítettek, mi által a hang nem terjed el annyira a magasba. Ezen eszközölt módosítások után a tanácskozók sokkal könnyebben megértik egymást. Egyébiránt egymásnak megértését most az is könnyíti, hogy a külföle nemzetiségű püspökök némileg megszokták egymás kiejtését a latin nyelven. Mert tudni kell, hogy noha valamennyien latinul vagyis deákul beszélnek, a deák szavakat mégis minden nemzetbeli másként ejti ki. A hol mi magyarok, ha deákul beszélünk, *ez-ét* mondunk, ott az olasz *es-ét*, a francia *sz-ét* mond, a *h és r* betűt a francia sok helyen egészen elhagyja; az angol pedig épen annyira másképen mondja ki a deák szavakat, hogy kezdetben, ha jól tudunk is deákul, az ő kimondásukban alig ismerünk rá a deák nyelvre. — Tehát a kiejtésnek ezen különfélesége — nagy mértékben nehezítette a kölesönös megértést. Kezdetben volt is szó róla, hogy közös kiejtési módot állapítsanak meg, melyhez minden szónok alkalmazkodni tartozzék. Ez azonban nagyon nehéz dolog volna. A mint valaki egész életében tanulta és beszélt a deák nyelvet, attól hirtelen elszokni majdnem lehetetlen. Most már hogy a zsinati atyák többször hallották egymást, e tekintetben is a nehézségek tűnni kezdenek, a külön nemzetiségű püspökök könnyebben megértik egymást.

Franciaország. Mióta Napoleon esászár a franceziáknak nagyobb szabadságot engedett, a forradalmi emberek nem tudnak bőrükben megférni. Minden józan ember elismeri, hogy a mult századbeli nagy francia forradalom alatt XVI. Lajos kir. ártatlanul végeztett ki; őt büntették halállal oly vétségekért, melyeket nem ő követett el. S mégis a mostani francia forradalmárok visszaélve a nemzetnek engedett szabadsággal XVI. Lajos kivégeztetését megünnepelték. — Ahhoz valóban örültség kell, hogy valaki ünnepi napnak tekintse azt, midőn egy ártatlannak feje a pallos által porba hullott.

Multkor „Rövid híreink“ közt említettük, hogy a francia koronaherezegnek márig el akarják jegyezni a kis magyar Gizella főherezegnőt. Ezt az ügyet most tovább fűzik. Legközelebb egy külföldi újságban olvastuk, hogy Erzsébet királyné

Folytatás a mellékleten.

Rudolf koronaörökös főherceggel és Gizella főhercegnővel a tavasszal Párisba készülni. E látogatás egyik célja a házassági frigy előkészítése a most 14. évét betöltő francia császári herceg és Gizella főhercegnő között. Ezen tervet Andrássy miniszterelnöknek tulajdonítják s hír szerint nagyon pártoltatik Eugénia császárné által.

Vegyesek.

Egy francia püspök őszentségének legközelebb egy aranytollat adott át, melyet megyéjének egyik kolostora küldött a pápának emlékül.

— Ah, szóla a pápa, te tollat hozasz, kétségtelenül, hogy aláírjam vele a zsmat határozatait.

Ekkor a püspök a tollon megnyomott egy rugót, s kivett belőle egy 1000 frankos bankjegyet.

— Értem, szóla a szentatyja, ezt papírra és tintára küldötték; a jó lelkek gondoskodnak, hogy semmiben se szenvedjek hiányt.

A kath. egyház állása Angliában. Az összes angol birtokokban van jelenleg 9 kath. érsekség, 70 püspökség és 31 püspöki helyettnökség. Angliában és Walesben van egy érsek és 12 felszentelt püspök, Skótszágban 3 püspöki helyettnökség. Nagy-Britanniában 19 püspök, 1708 áldozár, 1354 templom s kápolna, 69 férfi, 233 nő kolostor. — Irlandban a kath. püspökök száma 27, köztük 3 érsek. Az armagh érsekség üresedésben van. A tengerentuli brit birtokokban a kath. egyház így áll: a középtengeri birtokokon van 2 püspökség és 2 helyettnökség, Éjszak Amerikában 2 érsekség, 18 püspökség és két helyettnökség, Nyugat-Indiákban 1 érsekség, 1 püspökség és 1 helyettnökség; Indiában, Burmahban stb. 20 helyettnökség; Ausztráliában 1 érsekség, 10 püspökség; — Uj-Seelandban két püspökség.

Állami szegényházak. Amerikában az Egyesült-államokban a szegények ellátását és ápolását maga az állam kezeli. De hogy miként kezeli? Ezt egy szemtanú így írja le: „Az örült szegényekkel oly kegyetlenül bánnak, hogy hajlandók vagyunk hinni, miszerint az állam által rendelt felügyelők nem emberek, hanem fenevadak. Egyik szegényházban láttam egy szerenésetlen örült asszonyt, ki egy sötét kamrába zárva saját sarában fetrengve szült egy gyermeket, kinek atyjáról sem a felügyelő, sem az asszony nem tudott semmit. Ez az asszony mint örült az intézetbe hozatva — örült férfiak közé zárattott. Számos eset fordul elő, hogy az örült asszonyokkal visszaélnék. Ily szegény-ápolás mellett az örülteknek egész nemzedéke származik. Kétszáz örültet láttam, kik láncokkal, kötelekkel megkötözve saját sarukban fetrengtek. — Több esztendő előtt egy tisztességes asszony 5 éves gyermekével szegénysége miatt a szegények házába jutott; gyermeke felnővén az intézetben több gyermeket szült.“ Az ily eljárás ellen azonban az Ubryk-hősök nem ubrikolnak.

Házasság biblia által. Amerikában történt, hogy egy derék fiatal iparos, ki elérkezettnek látta az időt, hogy életpárt válasszon, — a templomban egy igen kedves, szerény leány mellé került. A fiatal ember lopva egy ideig meg-megnézi a leányt, aztán felüti bibliáját és szent János második levelének első fejezetéből az ötödik verset mutatta neki, mely így hangzik: „És most kérlek, asszonyom, hogy szeressük egymást.“ A leány olvasta a verset, elpirult, de csakhamar összeszedvén magát a maga szentírásában felütötte Ruth könyvét s az első feje-

zetből a 16-dik verset mutatta az ifjunak, mely így szól: „Akár hova megy, veled megyek, és a hol te lakni fogsz, én is ott lakom.“ Egy pár hét múlva férj és feleség voltak.

Apró tanulságos történetek.

Az Isten kegyelme.

Az Isten kegyelme a léleknek az, a mi szemnek a világosság; enélkül sötétségben botorkál az ember. És még is a szív, hasonlólag a szemekhez, a mennyei világosság, vagyis az Isten kegyelme előtt kinyílhatik, de be is záródhatik.

P é n z.

Ugyan nagy portio levegő lehet abban a pénzben, mintán az embereket annyira fölfújja.

Becsés emlék.

Nézze komám — szólt egy öreg p...i eszmadiamester — ezt a botot száz forintért nem adnám; szegény boldogult feleségemet annyszor elpáholtam vele. Ha csak ránézek, könnybe lábadnak szemeim. — Mégis csak szép emlék.

Tanulságos közmondások.

Egy bolond annyit kérdezhet, hogy száz bölesnek is gondolson rá megfelelni.

Tisztviselés gonddal jár.

Kinek tehene nincs, kecskét fejjen.

Ki megveti szülei oktatását, hőhérkézre kerül.

Szüleideknek átka ostort fonhat nyakadra.

Külső szín is tud hazudni, mint a száj.

Sokat szólni és okosan, ritka együtt.

Szép vigasztaló szó betegnek orvosság.

Későn korán orozádra ül a titkolt szegény.

A ki más szekere farkán ül, nem oda megy, a hová akar, hanem a hová viszik.

Rövid hírek.

— A király ő felsége keleti útját emlékérmekkel örökítik meg. Ő felsége mellképén kívül az egyik oldalon a szentsír, a másikon egy nő sphynx alakja lesz látható, mely jobb kezével a távolhan föltűnő pyramisokra mutat, míg baloldalán egy távozó hajó látszik.

— Hír szerint gróf Mikó miniszter beadta lemondását. A közös pénzügyi tárczára b. O r e z y Bélát említik.

— Az u d v a r hírszerint az egész farsangot Budán tölti, tavasszal pedig Gödöllőn lesz.

— Ő felsége Liebhart János ungvári gymn. igazgatónak a b. Sz. Máriáról nevezett szepesi cz. apátságot, Bergler Gyula tokaji plebános-esperesnek a sz. Péter és Pálról nevezett apátságot adományozni méltóztatott.

— P é e s e t t f. hó 18-kán temették el e város legöregebb polgárát, ki 102 éves kort ért.

— A magyar tudós társaságban bemutatnak négy könyvet, melyek Mátyás király könyvtárából valók, a török háborúk alatt Konstantinápolyba huzeltattak, legújabbán azonban azokat a szultán királyunk ő felségének engedte át, ki azokat a nemzetnek ajándékozta.

— Temesvárnak a legújabb népszámlálás szerint 32,724, Eperjesnek 10,846, Pozsonynak 46,544, Kolosvárnak 25,000, Békés Csabának 29,914 lakosa van.

— A Kisfaludy-társaság legközelebb elnökének Kemény Zsigmond bárót, másodelnöknek Toldy Ferenczet, első titkárnak Greguss Ágostot, másodtitkárnak Tóth Kálmánt választotta meg.

— Hír szerint a budai kir. várpalota nagyobbitásához tavasszal hozzá fognak.

— Az egész föld lakossága 1,228,000,000. Az évenkénti halálozás 33 millió.

— A múlt évben Pesten nem kevesebb, mint 753 ház épült.

— A múlt héten Nagy-Tótfaluban (Bihar megyében) egy pástorgyermek egyik telek végében egy nagy cserépedényben több ezerre menő ezüst tallér pénzt talált, melyek gyanítás szerint a 16-ik és 17-ik századból valók.

— Legközelebb indítványba hozatott, hogy Batthyáni Lajos hamvai a pesti sz. ferencziek kriptájából a köztetetőbe helyeztessenek át. Azonban ugy hallani, hogy a család tagjai ezen áthelyezésbe nem egyeznek bele.

— Romából írják, hogy az elhunyt Reisch bibornok helyett valószínűleg herezeg Schwarzenberg bibornok és prágai érsek fog Romában állandóan maradni.

Gazdaság.

A magyarországi és az európai bortermelés összehasonlítva. Az évenkénti termés Franciaországban 50 millió hektoliter (1 hektoliter 2 austriai akó és $1\frac{1}{2}$ itező) Austria és Magyarországon 42 millió hect., Spanyolországban 25 millió h., Olaszországban 16 millió h., Portugáliában 9 millió h., Törökország- és a Dunafejedelemségekben hat millió h., Görögország- és a szigettengeren 4 millió h., Délnémetországban 2,500,000 h., Svájcban 1 millió h., európai Oroszországban 650,000 h., Éjszak-Németországban 550,000 h., az atlanti szigetek 300,000 h.

E szerint tehát a magyar-osztrák monarchia az összes európai bortermelésnek majdnem egy harmadát szolgáltatja, a monarchia átlagos bortermelése 84 millió osztrák akóra rugván. Ha ebből a roppant borből annak körülbelül egy harmada a magyar sz. korona területére esik, akkor rárug a szélesen vett Magyarország évi bortermelése 56 millió osztrák akóra, ez pedig akónként csak 3 ftra becsültetve 168 millió forintnyi értéket képvisel; s ha továbbá Magyarország összes bortermelésének kétharmadát, vagyis $37\frac{1}{3}$ millió akót szintén mint a belfogyasztás szükséglete tárgyát vesszük fel, megmarad még a külkereskedés számára $18\frac{2}{3}$ millió akó, mely okszerűleg kezelve, mint a kivitelre alkalmas jó és tartós bor évenként legalább is 180—200 millió fttal szaporíthatná a nemzet jövedelmeit.

A gabnaüzletben meglehetősen pangás mutatkozott. Az árak így álltak: Buza (bánsági) — austriai mérő szerint — 83—85 fontos 4 frt 10 kr — 4 f. 55 kr, 86—88 fontos 4. 75—5. 10; buza (tiszamelleki és pesti) 83—85 fns 4. 20—4. 60, 86—88

fontos 4. 80—5. 15; buza: (fehérmegyei) 83—85 fontos 4 frt 20—4. 60; (bácskai) 83—85 fns 4. 10—4. 55 kr.

Rozs: 78—80 fontos 3—3 frt 35 kr.

Árpa: (sörnek való) 68—70 fontos 2. 40—2. 95, (takarmánynak való) 68—70 fns 2. 25—2 frt 80 kr.

Zab: 44—48 fontos 1. 85—3 35.

Kukoricza: (bánati) 2 frt 35—2 frt 50 kr.

Köles: 2. 80—3 frt 10 kr.

Repeze: 7. 38—8 frt 75 kr.

Az éktelen papíros 10 krajczárosok ideje 1869-ki decz. 31-én lejárt. Most csupán kir. főpénztáraknál fogadtatnak el ez évi mart. 31-ig.

Társulati értesítő.

Kimutatás a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről: Molnár Mihály kókai pleb. 34 frt 65 kr, Láposy Géza M. perlaki pleb. 40 frt 95 kr, Kuncz László székesfehérvári püspöki titkár 52 frt 34 kr, Szabó István székelyudvarhelyi tanár 96 frt 35 kr, Pongrácz Bódog ploesti lelkész 19 frt 90 kr, Szabados Antal kalocsai papnöveldei aligazgató 31 frt 50 kr, Dolenszky Imre tószegi pleb. 6 frt 30 kr, Odorbenyák János gödöllői plebánoshelyettes 44 frt 10 kr, Móth Endre Csepimből 19 frt 56 kr, Pollenberger Ignác prépost s trenesényi pleb. 40 frt 95 kr, Laudon Sándor ungvári főlemlítantó 121 frt 90 kr, Gabányi Tamás kanonok-esperes és sepsői plebános 72 frt 45 kr.

Adakozások a Szent-István-Társulati házra:

Pongrácz Bódog ploesti plebános 10 frt.
Móth Endre Csepimből 66 kr.

Adakozások a Szent-László-Társulat részére. frt kr.

A szatmári egyházmegyéből: a) a csanádi plebániából: Tisehler Albin pleb. 1 frt; Egeli József tanító, Vinkler János gondnok, Rok János, Melau Teréz, if. Vinkler János, Stadler Anna, Scheek Ignác, Tempfli Mária, öz. Schulez Lőrinczné, Sauermann Mihály, Czier György, if. Ludescher Ign., neje Sauermann Anna, Scheek János, neje Melau Teréz, id. Ludescher Antal, Ludescher Gáspár, Reszler, neje Vekker Katalin, Ludescher Francziska, ifja Reszler János, Reszler Juliána, özvegy Ludescher Györgyné, Linzenböld Mihály, Tasztanz Antal, Lang Ferencz, Lang Antal, Schneider Mária, Jenni Mátyás, Reszler Simon, Czier György, Jenni József, Tempfli Pál, neje Wekker Mária, Rost Erzsébet, ör. Tempfli József, és neje, ifj. Tempfli József, és neje, Dorner István, Tempfli János, Restli János; — b) a vallási parochiából: Dorner Magdolna, Dorner Pál, Elehlinger István, Erni Magdolna, Freund Péter, Grázli Erzsébet, Melán Agnes, Melán Katalin, Melán Magdolna, Meizinger Erzsébet, Miller Paulina, Mózer Mária, Reich Ádám, Sájermann Anna, Sájermann J., Sájermann Teréz, Schlaechter Mária, Serly Károly, Smid János, Szeibel Magdolna, Szeibel Monika, Sveglér Klára — egyenkint 72—72 kr.: összesen 15 frt 84 kr.

Jótevény adakozások:

A Jézus-szent-gyermekségi társulatnak: Selmeczről N. N. 1 frt 3 kr. — Seres József gyulai földmivelő 1 frt.

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lipót-utca 11. sz.) — Felelős szerkesztő: Füssy Tamás.

Pesten, nyomtatott az „Athenaeum” nyomdájában 1870. (Barátok tere 7-dik szám.)